ARCHEOLOGISCHE EVALUATIE AAN HET BODEM ARCHIEF AAN DE CARRETTESTRAAT TE ANTWERPEN

PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

ABO Archeologische Rapporten 589

COLOFON

Titel

Archeologische evaluatie van het bodemarchief aan de Carrettestraat te Antwerpen

Auteur

Sebastiaan Goovaerts

Initiatiefnemer

Stad Antwerpen

Projectnummer

- 23265 (intern)
- 2017L125 (Agentschap Onroerend Erfgoed)

Plaats en Datum

Aartselaar, december 2017

Reeks en nummer

ABO archeologische rapporten 589

ISSN 2406-3940

RAPPORTFICHE

Template

Versies		
Versie	Datum	Status
V0	13/12/2017	Interne draft
V1	14/12/2017	Externe draft
V2	19/12/2017	Definitieve versie

Projectteam	
Functie	*Naam*
Projectleider	Anouk Van der Kelen
Business Unit Manager	Toon Moeskops
Kwaliteitscontrole	Jan Coenaerts
Director	Patrick Hambach

INHOUD

1 Programma van maatregelen 5

2 Kwaliteitscontrole en ondertekening 7

1 PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

Deze archeologienota werd opgesteld door ABO NV naar aanleiding van de vooropgestelde werken aan de Carrettestraat te Merksem (Antwerpen). Het doel van dit onderzoek is tweeledig. Ten eerste wordt op basis van de beschikbare informatie nagegaan of er archeologische resten te verwachten zijn op het terrein. Ten tweede wordt nagegaan hoe goed deze archeologische resten zijn bewaard en in hoeverre ze zijn bedreigd door de geplande bouwwerken. Ten derde wordt nagegaan wat het potentieel tot kennisvermeerdering is.

1) Uit het historisch en landschappelijk onderzoek (hfdst. 3 en 4) blijkt dat het onderzoeksgebied op bebouwd gebied (OB-bodem) ligt in de omgeving van lemige zandgronden. Het onderzoeksgebied heeft vermoedelijk eeuwenlang grotendeels een functie gehad als weg de welke hij nog steeds vervult. De overige delen van het onderzoeksgebied vervulde een agrarische functie vervulde. Mogelijks was ter hoogte van de meest oostelijke zijde van het onderzoeksgebied een overlapping met de omgrachting van het Eelckens hof. Vanaf de 19de eeuw is er spraken van een beperkte industriële activiteit in het zuidwestelijke deel van het onderzoeksgebied. In de loop van de 20ste eeuw was er echter een sterke uitbreiding van bebouwing en industrialisering in de directe omgeving van het onderzoeksgebied. De Carrettestraat werd heringericht en werd zo een belangrijke verkeersader voor vrachtverkeer in de wijk. Er zijn enkele archeologische sporen/resten binnen een straal van 750m van het onderzoeksgebied. Het gaat hoofdzakelijk om bewoningssporen, waterwerkinfrastructuren en verdedigingswerken die dateren vanaf de late middeleeuwen tot de 19de eeuw . Van oudere sporen/resten van menselijke aanwezigheid op of in de onmiddellijke omgeving van het onderzoeksgebied is momenteel geen kennis. Op basis van de cartografische bronnen kan aangetoond worden dat het onderzoeksgebied gekenmerkt werd door een lage densiteit aan bebouwing in het verleden. Het areaal is tenminste vanaf de 18de eeuw grotendeels in gebruik als weg. De lage bebouwingsgraad blijft onveranderd tot in de 19de eeuw. In de loop van de 20ste eeuw was er een sterke uitbreiding van de bebouwing en werd het gebied geïndustrialiseerd. Dit ging gepaard met de aanleg van de rioleringen, en andere nutsvoorzieningen. Enkele jaren geleden werd het Albertkanaal verbreed ter hoogte van Kop Van Merksem. Het gevolg hiervan was dat de Vaartkaai ter hoogte van de verbreding letterlijk in het water viel. Om dit te kunnen uitvoeren werd daarom een tijdelijke aansluiting gemaakt van de Vaartkaai op de Carrettestraat

2) Uit een analyse van het huidige landschap blijkt dat het onderzoeksgebied opgehoogd werd in de loop van de 20ste eeuw. Indien een vergelijking wordt gemaakt met oudere topografische kaarten komt men zo met een ophoping van tussen de 0,37m en 1,86m dik. Deze ophoping worden bevestigd door de grondmechanische kaart die een ophoping aangeeft van maximum 2 meter dik in het noordelijke deel van het onderzoeksgebied en 4 meter dik in het zuidelijke deel van het onderzoeksgebied.

3) De vooropgestelde werken houden de aanleg in van een gescheiden rioleringstelsel, de aanplanting van bomen en de heraanleg van de wegenissen. De vooropgestelde rioleringswerken gaan maximaal tot -3mMV en bevinden zich vlakbij de huidige rioleringen. De aanlegsleuven van de nieuwe rioleringen zullen aldus minstens gedeeltelijk overlappen met de bodemverstoring veroorzaakt door de aanleg van de huidige rioleringen. Bovendien gaat het hier om een lang en smal tracé dat slechts voor een zeer beperkt kijkvenster zorgt. Andere ingrepen in de bodem beperken zich tot maximum -1mMV. Deze geplande ingrepen beslaan relatief kleine oppervlakten en zijn verdeeld over verschillende locaties. Indien er

archeologische resten worden aangetroffen, zullen deze daarom een lage informatiewaarde hebben.

Uit 1, 2 en 3 kan geconcludeerd worden dat de verwachting om archeologische resten aan te treffen laag tot zeer laag is gezien de verstoringen en ophogingen op het terrein die een impact hadden op de bewaringstoestand van het archeologische bodemarchief. Gezien de vroeger natte omstandigheden is er ook een verlaagde kans op het voorkomen van nederzettingssporen. Bovendien wordt het potentieel op kennisvermeerdering van de eventueel aanwezige archeologische sporen of resten laag ingeschat. Door deze lage kans op wetenschappelijke kennisvermeerdering heeft het terrein dan ook een beperkte wetenschappelijk meerwaarde. De kosten van verder onderzoek wegen dan ook niet op tegen de baten en bijgevolg wordt er dan ook **geen vervolgonderzoek** geadviseerd. Er moet bijgevolg geen programma van maatregelen worden opgesteld.

2 KWALITEITSCONTROLE EN ONDERTEKENING

Naam	Functie	Handtekening	Datum
Patrick Hambach	Director		19 december 2017
Toon Moeskops	Business Unit Manager		19 december 2017
Jan Coenaerts	Archeoloog/ Kwaliteitsverantwoordelijke		19 december 2017
Anouk Van Der Kelen	Archeoloog/ Kwaliteitsverantwoordelijke		19 december 2017